

Активно ангажиране, съвременна отбрана

Стратегическа концепция за отбраната и сигурността на държавите-членки на Организацията на Северноатлантическия договор, приета от държавните и правителствените ръководители в Лисабон

Предисловие

Ние, държавните и правителствените ръководители на държавите-членки на НАТО, сме непоколебими във вярата си, че НАТО ще продължава да играе уникална и основополагаща роля за осигуряване на нашата обща отбрана и сигурност. Настоящата Стратегическа концепция ще служи като насока през следващата фаза от еволюцията на НАТО за това, Организацията да продължава да бъде ефективна в един променящ се свят, в условията на нови заплахи, с нови способности и нови партньори.

Стратегическата концепция:

- препотвърждава обвързаността между нашите държави да се отбраняват една друга срещу нападения, включително срещу новите заплахи за сигурността на нашите граждани;
- ангажира Алианса да предотвратява кризи, да управлява конфликти и стабилизира постконфликтни ситуации, включително чрез по-тясно сътрудничество с международните ни партньори, най-вече с Обединените нации и Европейския съюз;
- предлага на нашите партньори по света повече политическа ангажираност с Алианса и значителна роля при формирането на ръководените от НАТО операции, в които те дават своя принос;
- ангажира НАТО с целта да се създадат условия за свят без ядрени оръжия – но препотвърждава, че докато в света съществуват ядрени оръжия, НАТО ще остане ядрен Алианс;
- отново заявява нашия твърд ангажимент да оставим вратите на НАТО отворени към всички европейски демокрации, които отговарят на стандартите за членство, тъй като разширяването допринася за постигането на нашата цел - цялостна, свободна и мирна Европа;
- ангажира НАТО да осъществява непрекъснат процес на реформи в посока постигане на повече ефективност, ефикасност и гъвкавост, така че данъкоплатците да получат най-добрата сигурност срещу парите, които инвестират в отбраната.

Гражданите на нашите страни разчитат на НАТО да защитава своите съюзници, да развързва силни военни сили където и когато това е необходимото за осъществяване на нашата сигурност и да подпомага и насърчава, заедно с партньорите ни по света, нашата обща сигурност. Докато светът се променя, основната мисия на НАТО остава същата: гарантиране, че Алиансът ще остане единствена по рода си общност на свобода, мир, сигурност и споделени ценности.

Основни задачи и принципи

1. Фундаменталната и продължителна цел на НАТО е да опазва свободата и сигурността на всичките си държави-членки с политически и военни средства. Днес Алиансът е остава основен източник на стабилност в един непредсказуем свят.
2. Държавите-членки на НАТО формират уникална общност на ценности, посветени на принципите за индивидуалната свобода, демокрацията, човешките права и върховенството на закона. Алиансът твърдо е отдаден на целите и принципите на Устава на Обединените нации и Вашингтонския договор, в които е утвърдена основната отговорност на Съвета за сигурност за поддържането на международния мир и сигурност.
3. Политическите и военни връзки между Европа и Северна Америка са изковани в НАТО по времето на неговото формиране през 1949 г.; трансатлантическата връзка остава все-таки силна и важна за запазването на евро-атлантическия мир и сигурност. Сигурността на държавите-членки на НАТО и от двете страни на Атлантика е неделима. Ще продължаваме да я защитаваме заедно, на базата на солидарността, споделената цел и справедливо споделеното поемане на тежестта.
4. Съвременната среда за сигурност съдържа широк и еволюиращ набор от предизвикателства за сигурността на територията и населението на държавите-членки на НАТО. За да гарантира сигурността им, Алиансът трябва и ще продължи да изпълнява ефективно три жизненоважни основни задачи, всяка от които допринася за опазването на държавите-членки, и винаги в съответствие с международното право:
  - а. Колективна отбрана. държавите-членки на НАТО винаги ще се подпомагат една друга при нападение, съгласно член 5 от Вашингтонския договор. Този ангажимент остава твърд и обвързващ. НАТО ще възпира и ще се отбранява срещу всяка заплаха от агресия и срещу възникващи предизвикателства пред сигурността, в случаите когато те застрашават сигурността на отделни съюзници или на Алианса като цяло.
  - б. Управление на кризи. НАТО разполага с уникален и надежден набор от политически и военни способности за управление на целия спектър от кризи – преди, по време на и след конфликт. НАТО активно ще използва подходящата комбинация от този политически и военен инструментариум, за да подпомага управлението на развиващи се кризи, които потенциално могат да засегнат сигурността на Алианса, преди те да ескалират в конфликти; да прекратява текущи конфликти, когато същите засягат сигурността на Алианса; и да подпомага консолидирането на стабилността в постконфликтни ситуации в случаите, когато това допринася за евроатлантическата сигурност.
  - в. Кооперативна сигурност. Алиансът се влияе от, и може да влияе върху събития в областта на сигурността отвъд границите си. Алиансът активно ще се ангажира в повишаване на международната сигурност чрез: изграждане на партньорства с различни държави и други международни организации; активен принос към контрола на въоръженията, неразпространението и разоръжаването; както и като продължи да държи

вратите отворени за членство за всички европейски демокрации, които отговарят на стандартите на НАТО.

2. НАТО продължава да бъде уникален и основен форум за консултации по всички въпроси, които засягат териториалната цялост, политическата независимост и сигурността на членовете на Организацията, както е заложено в член 4 от Вашингтонския договор. Всеки въпрос, касаещ сигурността и представляващ интерес за който и да е от Съюзниците, може да бъде внесен за разглеждане от НАТО с цел споделяне на информация, обмен на възгледи, и където това е уместно, формиране на общи подходи.
3. За да изпълняват целия набор мисии на НАТО възможно най-ефективно и ефикасно, Съюзниците ще се ангажират с постоянен процес на реформи, модернизация и трансформация.

Средата за сигурност

7. Днес в евроатлантическата зона съществуват условия на мир и рискът от заплаха от конвенционално нападение срещу територията на страните от НАТО е нисък. Това е исторически успех за провежданите политики на надеждна отбрана, евроатлантическа интеграция и активно партньорство, от които НАТО се ръководи вече повече от половин век.
8. При все това, конвенционалната заплаха не може да бъде пренебрегната. Много региони и страни по света придобиват значителни съвременни военни способности, което може да доведе до трудно предвидими последици за международната стабилност и евроатлантическата сигурност. Това включва разпространението на балистични ракети, които представляват реална и все по-нарастваща заплаха за евроатлантическата зона.
9. Разпространението на ядрени и други оръжия за масово унищожение и начините за доставянето им заплашват да имат неизмерими последици по отношение на глобалната сигурност и развитие. През следващото десетилетие разпространението ще се обостри най-вече в някои от най-нестабилните региони в света.
10. Тероризмът представлява директна заплаха за сигурността на гражданите на страните от НАТО и в по-широк аспект - за международната стабилност и просперитет. Екстремистките групировки продължават да се разпространяват към и в области от стратегическо значение за Алианса, а съвременните технологии увеличават заплахата и потенциалното въздействие на терористичните атаки, особено в случай, че терористите придобият ядрени, химически, биологически или радиоактивни способности.
11. Нестабилността или конфликтите извън границите на НАТО могат пряко да застрашат сигурността на Алианса, включително чрез поощряване на екстремистки, терористични и транснационални незаконни дейности като трафик на оръжия, наркотици и хора.
12. Кибератаките стават по-чести, по-организирани и по-скъпо струващи по отношение щетите, които нанасят върху държавните администрации, бизнеса, икономиките и потенциално върху преносните и снабдителните мрежи и друга критична инфраструктура; те могат да достигнат до праг, чието прекриване ще представлява заплаха за просперитета, сигурността и стабилността на ниво национални държави и евроатлантическа общност. Всяка от чуждите военни и

разузнавателни служби, организираните престъпни, терористични и/или екстремистки групировки може да бъде източник на такива атаки.

13. Всички държави все повече разчитат на жизненоважните комуникационни, преносни и транзитни маршрути, от които зависят международната търговия, енергийната сигурност и просперитета. Необходими са по-големи усилия от страна на международната общност, за да се гарантира устойчивостта на тези линии срещу атака или прекъсване. Някои държави-членки на НАТО ще зависят в по-голяма степен от външни доставчици на енергия, а в някои случаи и от снабдяване с енергия и разпространителни мрежи от външен източник, за да задоволят енергийните си нужди. С нарастването на дела от световното потребление, пренасян по земното кълбо, енергийните доставки са изложени на все по-голям риск от прекъсване.
14. Редица важни технологични тенденции – включително разработването на лазерни оръжия, радиоелектронна война и технологии, възпрепятстващи достъпа до космическото пространство – е възможно да доведат до съществени глобални последици, които ще повлияят върху военното планиране и операциите на НАТО.
15. Ключови ограничения в областта на околната среда и ресурсите, включително рисковете за здравето, климатичните промени, недостигът на вода и нарастването на енергийните нужди, допълнително ще формират бъдещата среда за сигурност в области, касаещи НАТО и носят потенциала съществено да повлияят върху планирането и операциите на Алианса.

Отбрана и възпиране

16. Най-голямата отговорност на Алианса е да защитава и отбранява нашата територия и население срещу нападение, както е заложено в член 5 от Вашингтонския договор. Алиансът не счита никоя държава за свой противник. Никой обаче не бива да се съмнява в непоколебимостта на НАТО в случай че сигурността на която и да е държавите-членки бъде поставена под заплаха.
17. Възпирането, основаващо се на подходяща комбинация от ядрени и конвенционални способности, ще продължи да бъде основен елемент от цялостната ни стратегия. Обстоятелства, при които би могло да се мисли за каквато и да било употреба на ядрени оръжия, са изключително малко вероятни. Докато съществуват ядрени оръжия, НАТО ще остане ядрен Алианс.
18. Върховната гаранция за сигурността на Съюзниците се осигурява от стратегическите ядрени сили на Алианса, особено тези на САЩ; независимите стратегически ядрени сили на Обединеното кралство и тези на Франция, които имат собствена възпираща роля, допринасят за общото възпиране и сигурността на Съюзниците.
19. Ще осигурим НАТО да разполага с пълния набор от способности, необходими за възпиране и отбрана срещу всяка заплаха за безопасността и сигурността на населението на нашите държави. Затова:
  - ще поддържаме подходяща комбинация от ядрени и конвенционални сили;
  - ще поддържаме способността да поддържаме едновременно провеждащи се големи съвместни операции и няколко по-малко операции за

колективна отбрана и в отговор на кризи, включително на стратегическо разстояние;

- ще развиваме и поддържаме силни, мобилни конвенционални сили, със способности за разполагане за изпълнение, както на отговорностите ни по член 5, така и на експедиционните операции, включително със Силите за отговор на НАТО;
- ще провеждаме необходимата подготовка, учения, планиране за действия при извънредни ситуации и обмен на информация с цел осигуряване на отбраната ни срещу целия набор от конвенционални и нововъзникващи предизвикателства за сигурността и ще осигуряваме съответни видими гаранции и подкрепления за всички Съюзници;
- ще осигуряваме възможно най-широко участие на Съюзниците в колективната отбрана, планираща ролята на ядреното оръжие, мирновременното базиране на ядрените сили и във функционирането на системата за командване, контрол и консултации;
- ще развиваме способността да отбраняваме населението и териториите на държавите ни срещу нападения с балистични ракети, като основен елемент от колективната ни отбрана, допринасящ за неделимата сигурност на Алианса. Активно ще търсим сътрудничество в областта на противоракетната отбрана с Русия и други евроатлантически партньори;
- ще продължим да развиваме капацитета на НАТО за защита срещу заплахите от химически, биологични, радиоактивни и ядрени оръжия за масово унищожение;
- ще продължим да развиваме способността си да защитаваме, разкриваме, противодействаме срещу и да се възстановяваме от кибератаки, включително чрез използване процеса на планиране на НАТО с цел засилване и координиране на националните способности за киберотбрана, чрез поставяне на всички органи на НАТО под централизирана киберзащита и чрез по-добро интегриране системите за информираност, предупреждение и отговор на НАТО с тези на държавите-членки ;
- ще разширим капацитета за откриване и защита от международния тероризъм, включително чрез извършване на задълбочен анализ на заплахите, провеждането на повече консултации с партньорите ни и развиването на съответните военни способности, включително подпомагане подготовката на местните сили за водене на самостоятелна борба срещу тероризма;
- ще развиваме капацитета за допринасяне към енергийната сигурност, включително за защита на критичната енергийна инфраструктура и транзитните зони и линии, сътрудничеството с партньорите и консултациите между Съюзниците, на базата на стратегически оценки и планиране за действия при извънредни;
- ще осигурим Алиансът да е на предни позиции при оценката на въздействието на нововъзникващите технологии върху сигурността и че военното планиране взема предвид потенциалните заплахи;
- ще поддържаме необходимите нива на финансово осигуряване на отбраната, така че въоръжените ни сили да са осигурени в достатъчна степен;

- ще продължим да преразглеждаме цялостното положение на НАТО за възпиране и отбрана срещу целия набор заплахи за Алианса, вземайки предвид промените в еволюиращата международна среда за сигурност.

Сигурност чрез управление на кризи

20. Кризите и конфликтите отвъд границите на НАТО могат да представляват директна заплаха за сигурността на населението и територията на страните-членки на Алианса. Затова НАТО ще се ангажира, където това е възможно и когато е необходимо, с предотвратяването на кризи, управлението на кризи, стабилизирането на постконфликтни ситуации и подкрепа на възстановяването.
21. Поуките, извлечени от операциите на НАТО, в частност тези в Афганистан и Западните Балкани, дават ясно да се разбере, че е необходим всеобхватен политически, граждански и военен подход за постигане на ефективно управление на кризи. Алиансът ще се ангажира активно с други международни актьори преди, по време на и след кризите за да насърчи сътрудничеството в анализирането, планирането и провеждането на действия на терен, с цел максимално сближаване и ефективност на цялостните международни усилия.
22. Най-добрият начин за управление на конфликти е предотвратяването им. НАТО постоянно ще наблюдава и анализира международната среда, за да предвижда кризите и, където е уместно, да предприема активни стъпки за предотвратяване разрастването им в по-големи конфликти.
23. В случаите когато предотвратяването на конфликти се окаже неуспешно, Алиансът ще бъде подготвен и способен да управлява текущи военни действия между враждуващите страни. НАТО разполага с уникален капацитет за управления на кризи, включително нямашата равна на себе си способност да развърща и поддържа силни военни сили в бойна обстановка. Ръководените от НАТО операции са демонстрирали незаменимия принос, който Алиансът може да добави към международните усилия за управление на конфликти.
24. Дори след приключването на конфликта, често се налага международната общност да предостави продължаваща подкрепа, за да създаде условия за трайна стабилност. Алиансът ще бъде подготвен и способен да допринесе за стабилизацията и възстановяването, в тясно сътрудничество и консултации с други свързани международни актьори, където това е възможно.
25. За да действаме ефективно в целия спектър на управление на кризи:
  - ще засилим споделянето на разузнавателна информация в рамките на НАТО, за да предвиждаме по-успешно кога могат да възникнат кризи и как могат да се предотвратят;
  - ще продължим да развиваме доктрината и военните способности за провеждането на експедиционни операции, включително операции за противодействие на бунтовническа дейност, стабилизация и възстановяване;
  - ще формираме подходяща, но скромна гражданска способност за управление на кризи, за да взаимодействаме по-ефективно с гражданските си партньори, базирайки се на поуките, извлечени от ръководените от НАТО операции. Тази способност може да се ползва и за планиране, използване и координиране на граждански действия докато

условията позволят прехвърляне на тези отговорности и задачи на други актьори;

- ще засилваме интегрираното гражданско-военно планиране за целия спектър на кризите;
- ще развиваме способност за обучение и изграждане на местните сили в кризисните зони, така че местните власти да могат, възможно най-бързо, да започнат да поддържат сигурността без международна помощ;
- ще идентифицираме и подготвяме граждански специалисти от държавите-членки, предоставени от Съюзниците за бързо развърщане за определени мисии, които да могат да работят заедно с военния ни персонал и гражданските специалисти от партньорските страни и институции;
- ще разширяваме и задълбочаваме политическите консултации между Съюзниците и с партньорите, както на регулярна база, така и при справянето с всички кризисни етапи – преди, по време на и след кризата.

Укрепване на международната сигурност чрез сътрудничество

Контрол над въоръженията, разоръжаване и неразпространение

26. НАТО се стреми към постигането на сигурност чрез поддържане на възможно най-ниско ниво на въоръжени сили. Контролът над въоръженията, разоръжаването и неразпространението способстват за укрепването на мира, сигурността и стабилността, и следва да осигурят ненакърнима сигурност за всички членове на Алианса. Ние ще продължим да играем нашата ролята в засилването на контрола над въоръженията и насърчаване на разоръжаването както по отношение на конвенционалните, така и на оръжията за масово унищожаване, както и да полагаме усилия в областта на неразпространението. В тази посока:

- Изразяваме твърдата си решимост да работим за един по-безопасен свят за всички и за създаването на условия за свят без ядрено оръжие, в съответствие с целите на Договора за неразпространение на ядреното оръжие, по начин, който да укрепи международната стабилност, като същевременно се основава на принципа за ненакърнимост на сигурността за всички;
- С промяната на средата на сигурност след края на Студената война, ние радикално съкратихме количеството на ядреното оръжие, базирано в Европа, както и степента на упование на ядреното оръжие в стратегията на НАТО. В бъдеще ще продължим да работим за създаването на условия за по-нататъшно съкращаване;
- При всяко последващо съкращаване, целта ни ще бъде да търсим съгласието на Русия за повишаване на прозрачността по отношение на нейните ядрени оръжия и за преместването им далеч от териториите на страните-членки на НАТО. Всяка следваща стъпка трябва да има предвид несъразмерността спрямо по-големия запас от ядрено оръжие с близък обхват на действие на руската страна;
- Твърдо сме решени да упражняваме контрол над конвенционалното въоръжение, което ще доведе до предсказуемост, прозрачност и ще

предостави инструмент за поддържане на въоръженията на възможно най-ниско ниво с оглед на стабилността. Ще работим за прилагането на по-твърд режим за контрол над конвенционалното въоръжение в Европа на основата на реципрочността, прозрачността и съгласието на съответната държава;

- Ще търсим начини политическите средства и военните способности да подпомогнат международните усилия за борба с разпространението на ОМУ;
- Националните решения във връзка с контрола над въоръженията и разоръжаването биха могли да окажат въздействие върху сигурността на всички страни-членки на Алианса. Решени сме да поддържаме и да засилим, ако се окаже необходимо, съответните консултации между съюзниците по тези въпроси.

Политика на „отворени врати”

27. Разширяването на НАТО допринесе в значителна степен за сигурността на Съюзниците; перспективата за по-нататъшно разширяване и духът на сътрудничество в областта на сигурността значително укрепиха стабилността в Европа. Нашата цел за Европа, единна и свободна, споделяща общи ценности, би била осъществена по най-добър начин чрез възможната бъдеща интеграция на всички европейски страни, които проявяват стремеж да се присъединят към евро-атлантическите структури.

- Вратата за членство в НАТО остава широко отворена за всички европейски демокрации, които споделят ценностите на нашия Алианс, които са готови и са способни да поемат отговорностите и задълженията, произтичащи от членството, и чието присъединяване би допринесло към общата сигурност и стабилност.

Партньори

28. Укрепването на евро-атлантическата сигурност се осигурява най-добре чрез широка мрежа от партньорски взаимоотношения с държави и организации от целия свят. Тези партньорства дават конкретен и ценен принос към успешното изпълнение на фундаменталните задачи на НАТО.

29. Диалогът и сътрудничеството с партньорите предоставя конкретен принос към укрепването на международната сигурност, към защитата на ценностите, върху които е изграден Алиансът, към операциите на НАТО и към подготовката на заинтересованите държави за членство в НАТО. Тези взаимоотношения ще се основават на реципрочност, взаимна изгода и взаимно уважение.

30. Ще задълбочим нашето партньорство посредством гъвкави формати, които да сближат НАТО с партньорите ѝ – през целия обхват и отвъд съществуващите рамки:

- Изразяваме готовност да развием политически диалог и практическо сътрудничество с всички нации и съответни организации в целия свят, които споделят нашия интерес към мирни международни отношения;

- Ще бъдем отворени за провеждането на консултации с всяка държава-партньор по въпроси на сигурността от взаимен интерес;
- Ще предоставим на нашите партньори структурна роля при определянето на стратегия и вземането на решения в ръководени от НАТО мисии, към които те дават своя принос;
- Ще продължим и занапред да развиваме съществуващите партньорства, като запазим тяхната специфика.

31. Сътрудничеството между НАТО и Организацията на обединените нации (ООН) продължава да представлява съществен принос към сигурността на операциите в целия свят. Алиансът се стреми да задълбочи политическия диалог и практическото сътрудничество с ООН, в съответствие с Декларацията НАТО-ООН, подписана през 2008 година, в това число посредством:

- Укрепване на връзките между двете централи;
- Провеждането на по-редовни политически консултации, и
- Задълбочаване на практическото сътрудничество при управлението на кризи, когато са ангажирани и двете организации.

32. Европейският съюз, като активна и ефективна организация, допринася за общата сигурност на евро-атлантическото пространство. В този смисъл, Европейският съюз е уникален и значим партньор на НАТО. Двете организации имат в по-голямата си част общи страни-членки, а всички членове на двете организации споделят общи ценности. НАТО признава необходимостта от по-силна и по-способна европейска отбрана. Приветстваме влизането в сила на Лисабонския договор, който предоставя рамката за укрепването на способностите на ЕС за справяне с общите предизвикателства в сферата на сигурността. Съюзниците, които не са членове на ЕС, дават съществен принос в тези усилия. За стратегическото партньорство между НАТО и ЕС е жизнено важно пълното им ангажиране с тези усилия. НАТО и ЕС могат и следва да играят допълваща се и взаимно-подсилваща се роля в укрепването на международния мир и стабилност. Изразяваме твърдата си решимост да дадем своя принос към създаването на по-благоприятни обстоятелства, посредством които:

- Съществено да засилим стратегическото си партньорство с ЕС в духа на пълна взаимна откровеност, прозрачност, взаимно допълване и зачитане на автономността и институционалния интегритет на двете организации;
- Да задълбочим практическото взаимодействие в пълния спектър на кризисните операции, от координирано планиране до взаимна подкрепа на терена;
- Да разширим политическите консултации с цел обхващане на всички въпроси от взаимен интерес, с цел споделяне на оценки и перспективи;
- Да си сътрудничим по-широко в развитието на способностите с цел минимализиране на дублиращи се дейности и максимализиране на ефективността на разходите.

33. Сътрудничеството между НАТО и Русия е със стратегическо значение, защото допринася за създаването на общо пространство на мир, стабилност и сигурност. НАТО не представлява заплаха за Русия. Точно обратното: ние желаем да видим реално стратегическо партньорство между НАТО и Русия, като ще действваме в тази посока, с очакването на реципрочност от страна на Русия.
34. Отношенията между НАТО и Русия се основават на целите, принципите и ангажиментите, отразени в Основополагащия акт за създаване на Съвета НАТО-Русия и Римската декларация, особено по отношение на зачитането на демократичните принципи и суверенитета, независимостта и териториалната цялост на всички държави от евро-атлантическата общност. Въпреки съществуващите по определени въпроси различия, оставаме твърдо убедени, че сигурността на НАТО и Русия е взаимно свързана и че едно силно и конструктивно партньорство, основано на взаимно доверие, прозрачност и предсказуемост, може най-добре да допринесе за нашата сигурност. Изразяваме твърдата си решимост:
- Да разширим политическите консултации и практическото сътрудничество с Русия в сферата на общите интереси, включително противоракетната отбрана, борбата с тероризма, с разпространението на наркотици, с пиратството и укрепването на международната сигурност в по-широк аспект;
  - Да използваме пълния потенциал на Съвета НАТО-Русия за провеждане на диалог и съвместни действия с Русия.
35. Евро-атлантическият съвет за партньорство и Партньорство за мир заемат централно място в нашата визия за единна, свободна и мирна Европа. Ние сме твърдо решени да развиваме отношения на приятелство и сътрудничество с всички държави от Средиземноморския регион и възнамеряваме още повече да развием Средиземноморския диалог през идващите години. Придаваме огромна значимост на мира и стабилността в региона на Залива и възнамеряваме да задълбочим сътрудничеството си с Истанбулската инициатива за сътрудничество. Ще се стремим към:
- Разширяване на консултациите и практическото военно сътрудничество с нашите партньори от Евро-Атлантическия съвет за партньорство;
  - Ще продължим и развием партньорството с Украйна и Грузия в рамките на Комисиите НАТО-Украйна и НАТО-Грузия въз основа на взетото по време на срещата на върха на НАТО в Букурещ през 2008 година решение, като същевременно се съобразим с евро-атлантическата ориентация или аспирация на всяка една от страните;
  - Ще подпомогнем евро-атлантическата интеграция на Западните Балкани с цел осигуряване на дълготраен мир и стабилност на основата на демократични ценности, регионално сътрудничество и добросъседски взаимоотношения;
  - Ще задълбочим сътрудничеството с настоящите членове на Средиземноморския диалог и ще бъдем отворени към включването в Средиземноморския диалог на други държави от региона;

- Ще развием по-задълбочено партньорство в областта на сигурността с партньорите ни от Залива и оставаме в готовност да приемем нови партньори в Истанбулската инициатива за сътрудничество.

Реформа и трансформация

36. Уникален в исторически аспект, НАТО е Алианс в сферата на сигурността, който поддържа военна сила, способна да действа съвместно във всякаква среда; който може да управлява операции във всяка една точка чрез интегрираната си военна командна структура, и който има на свое разположение ключови способности, каквито малцина сред съюзниците биха могли да си позволят индивидуално.
37. НАТО трябва да разполага с достатъчно ресурси – финансови, военни и човешки, - за да изпълнява мисиите си, които са от жизненоважно значение за сигурността на населението и територията на Алианса. Тези ресурси, обаче, трябва да бъдат използвани по възможно най-ефективния и ефикасен начин, за която цел ние:
- Ще развием до максимална степен способностите за развърщане на нашите сили, способността им за самостоятелно водене на продължителни военни действия, включително посредством прилагане на целенасочени усилия за осъществяване на целите за използваемост на НАТО;
  - Ще осигурим максимално съгласуване в областта на отбранителното планиране за намаляване на излишно дублиране и ще съсредоточим развитието на способностите си в съответствие със съвременните изисквания;
  - Съвместно ще развиваме и използваме способностите с оглед ефективността на разходите и като проява на солидарност;
  - Ще се ангажираме с процеса на непрекъсната реформа за рационализиране на структурите, усъвършенстване на методите на работа и максимализиране на ефективността.

Алианс на 21 век

38. Ние, политическите лидери на страните-членки на НАТО, сме твърдо решени да продължим обновлението на нашия Алианс така, че да съответства на целите за посрещане на предизвикателствата пред сигурността през 21 век. Ние сме твърдо решени да запазим ефективността му като най-успешният военнополитически Алианс в света. Нашият Алианс е източник на надежда, защото се основава върху споделените ценности за лична свобода, демокрация, човешки права и върховенство на закона, и защото нашата основна обща и постоянна цел е да защитим свободите и сигурността на нашите членове. Тези ценности и цели са универсални и неизменни и ние сме твърдо решени да ги защитаваме по пътя на единството, солидарността, силата и решимостта.